

EuropaSecura 2026 – písemná část krajského kola

Témata bezpečnostních analýz¹

Tipy, na co se v tématu bezpečnostní analýzy zaměřit:

- **Zájmy a postavení států a dalších aktérů** zapojených do konfliktu či zahraničněpolitické problematiky – jaké jsou hlavní zájmy aktérů?
- **Role EU a NATO** – jak do konfliktu či problematiky zasahuje EU a NATO? Jaký to má dopad na členské státy obou organizací? A co by měla Evropská unie a Severoatlantická aliance dělat jinak nebo lépe?
- Podmínky případného míru a zajištění stabilních vztahů.
- **Možné scénáře řešení** a výhled do budoucna s ohledem na současnou situaci ve světě.
- **Doporučení pro EU a NATO** jak k situaci přistupovat, jaké nástroje využít apod.
- Omezit historický kontext konfliktu a soustředit se primárně na aktuální problematiku, souvislosti, budoucí vývoj situace a doporučení pro EU a NATO.

Tipy, na co se zaměřit při psaní analýzy jsou návodné a mají Vám pomoci zorientovat se v daném konfliktu. Jejich kompletní zapojení do analýzy není vyžadováno, avšak je doporučeno se jim věnovat. Doporučujeme důsledně prostudovat dokument [Požadavky a struktura bezpečnostní analýzy](#), který Vám poskytne dobrý výchozí bod pro vytvoření vhodně zaměřené a strukturované práce a kde je vidět, jaké její části jsou nejdůležitější (nejvíce bodované). Připravili jsme pro Vás také [Podrobný návod](#), který Vás provede psaním analýzy. Více informací o písemné části krajského kola najdete [zde](#) a informace o následující ústní části Krajského kola [zde](#). Příklad toho, jak může vypadat bezpečnostní analýza, najdete pod [tímto odkazem](#).

Ministerstvo obrany
České republiky

Armáda
České republiky

TVOŘÍME EVROPU

EUROPE
DIRECT

Soutěž EuropaSecura je organizována Institutem pro evropskou politiku EUROPEUM ve spolupráci s Ministerstvem obrany, Armádou České republiky, síťí Eurocenter Úřadu vlády ČR a infocentry Europe Direct Zastoupení Evropské komise v ČR s podporou Hanns-Seidel-Stiftung.

¹ Témata analýz písemné části Krajského kola byla finalizována dne 17. 4. 2026. S ohledem na neustálý vývoj politické situace, je možné předpokládat, že se některá fakta a informace změnily.

1. Ruský vliv v Evropě

Evropská unie a Ruská federace jsou významnými aktéry mezinárodní politiky, které před ruskou invazí na Ukrajinu pojil především vzájemný obchod se surovinami jako je zemní plyn či ropa. Vztahy EU a Ruska jsou ovlivněny i geopolitickým rozdělením vlivu. V posledních 20 letech se také bývalé státy tzv. východního bloku staly členy EU a NATO, čímž se zmenšila i nárazníková zóna států mezi Ruskem a členy Severoatlantické aliance.

Vztahy mezi EU a Ruskem se zásadním způsobem vyostřily už po ruské anexi Krymu v roce 2014. Rusko označilo rozšiřování NATO za největší hrozbu pro vlastní existenci a Evropská unie v návaznosti na kroky Ruska uvedla v platnost sektorové a individuální sankce vůči Rusku a jeho představitelům.

K přerušení prakticky všech vzájemných vztahů došlo po plné invazi Ruska na území Ukrajiny v únoru 2022. EU jednotně odmítla vpád Ruské federace na Ukrajinu a uvalila rozsáhlé sankce na různá odvětví ekonomiky (bankovníctví, energetika, průmysl) a jednotlivé představitele režimu. Ruská invaze na Ukrajinu vedla Švédsko, Finsko a Ukrajinu k zintenzivnění snah o získání členství v NATO, přičemž Finsko se stalo členem NATO v roce 2023 a Švédsko v roce 2024. Válka na Ukrajině má rovněž zásadní vliv na ceny energií v Evropě a vzájemný obchod, který byl narušen sankcemi obou stran či dobrovolným odchodem firem z Ruska. V poslední době se zásadně měnícím se geopolitickým kontextem čelí EU a NATO novým bezpečnostním a politickým výzvám.

Především od roku 2014 využívá Rusko k destabilizaci států EU, a potažmo i NATO, nástroje hybridní války. Mezi tyto nástroje lze zařadit například propagandu a dezinformace, kybernetické útoky, před otevřenou invazí v únoru 2022 i nepřiznanou vojenskou podporu (přítomnost ruských vojáků v roce 2014 na území Krymu, Doněcku a Luhansku), ale i zásahy do ekonomiky či využívání vakcíny Sputnik V během pandemie koronaviru. Zásahy ze strany Ruska se objevují napříč státy EU i USA. Nejčastěji se jedná o ovlivňování voleb, zahlcování diskusních fór, podporu a vyvolávání protestů, aktivitu ruských agentů, kybernetické útoky a šíření dezinformací. Kybernetická bezpečnost, boj proti dezinformacím a mediální gramotnost jsou tak zásadními tématy jak pro státy samotné, tak pro Evropskou unii. Aktivitu Ruska se zaměřily i na Českou republiku, která se dle zpráv české zpravodajské služby stala místem operace ruských agentů, kteří způsobili výbuch vojenského skladu ve Vrbětících.

Jaké kroky by měla EU podniknout vůči „hybridním“ hrozbám? Jsou ekonomické sankce efektivním nástrojem k odrazení Ruska od hybridních útoků a vedení války na Ukrajině? Jaké další nástroje by měly či mohly být uplatněny? Jakou roli hraje propaganda všech aktérů a jaké jsou cíle aktérů? Mělo by NATO hrát aktivnější roli v boji proti těmto hrozbám? Jak by měly vypadat vztahy EU a Ruska? Jaký předpokládáte vývoj vztahů mezi EU a Ruskem? A jaký doporučujete postup Evropské unii, případně NATO?

Tipy, na co se při psaní analýzy zaměřit:

- Hlavní zájmy zúčastněných stran – analýza zájmů.
- **Průběh hybridní války** – způsoby použití nástrojů hybridní války s důrazem na dezinformace a možnou obranu proti nim, ovlivňování voleb, působení ruských agentů na území států EU apod.
- Vliv Ruska v České republice a zbytku EU – **obchod a energetika**.
- Dostupné nástroje Evropské unie a NATO pro řešení otevřené ruské války na Ukrajině a jejich pozice vůči Rusku – **sankce po anexi Krymu a po invazi na Ukrajinu (sankční balíčky)**, postoj a reakce NATO na invazi na Ukrajinu.
- Doporučení pro EU, případně pro NATO.
- **Ve své analýze se vyvarujte obširnému rozebírání otevřené ruské války na Ukrajině (je to předmětem jiného tématu) – zaměřte se primárně na hybridní válku, obchodní a politické vztahy a energetiku!** Doporučujeme si přečíst i zadání tématu Války na Ukrajině (téma č. 3), aby se zcela nepřekrývala. Je ovšem velmi pravděpodobné, že se budete s těmito tématy částečně překrývat v reakci EU a NATO na tento konflikt, to je v pořádku.
- S ohledem na stále probíhající válku je možné si téma i časově omezit – neočekáváme, že do analýzy zahrnete i informace, které se objeví ke konci termínu psaní analýzy. Zaměřte se na hlavní milníky vzájemných vztahů především od roku 2014.

2. Turecko

Turecko leží na pomezí Evropy a Asie a v novodobé historii se stalo významným partnerem Evropské unie, který dlouhodobě usiloval o ekonomické a politické přiblížení k evropskému společenství. Zároveň je Turecko členem NATO a s jednou z největších aliančních armád hraje zásadní roli v otázce bezpečnosti Evropy, přístupu k surovinám, energetické bezpečnosti a kontroly přístupové cesty do Evropy. Avšak vztahy EU s regionální velmocí v oblasti nestabilního Blízkého východu v době po nástupu prezidenta Erdoğana postupně značně ochladly. Již několik desítek let je sice Turecko na listině kandidátských zemí do EU, nicméně jednání o vstupu prakticky zamrzla a komplikuje je vícero sporů. Podle některých vyjádření již ani představitelé Turecka o případný vstup do EU neprojevují zájem, instituce EU (především Evropský parlament) vyjadřují znepokojení nad stavem demokracie a lidských práv po pokusu o převrat v roce 2016 a v červnu 2018 dokonce došlo k pozastavení přístupových jednání mezi EU a Tureckem.

Mezi hlavní neshody se řadí řešení migrační krize. EU a Turecko v roce 2016 uzavřely dohodu, která zahrnovala možnost vracet uprchlíky z řeckých ostrovů a zároveň poskytla Turecku finanční pomoc a uvolnění vízového styku. Dohoda se však ukázala problemtická a docházelo k častým sporům. Dále pak čelí turecká vláda kritice kvůli průzkumům podmorských ložisek zemního plynu a ropy ve Středomoří, které ohrožují zájmy Kypru a Řecka. V současnosti je také problemtická ekonomická situace Turecka, které bojuje s vysokou mírou inflace. Turecko má navíc právo veta ve věci přijímání nových členů do NATO a téměř dva roky blokovalo přístup Švédska k Alianci, které zažádalo o vstup do NATO po ruské invazi na Ukrajinu.

Jedna z hlavních kritik také směřuje na přístup Turecka k lidským právům, zejména v přístupu ke genderové rovnosti, právům žen a otázce kurdské menšiny. Kurdská menšina má v Turecku problemtické postavení a jejich národní charakteristiky jsou aktivně potlačovány. Pod záminkou ochrany před kurdskými milicemi, které Turecko označuje za teroristy, se země zapojila do bojů proti Kurdským skupinám v Sýrii, které přerostly v regionální konflikt. Ačkoliv organizace PKK v roce 2025 oznámila své rozpuštění, Turecko nadále vnímá kurdské struktury v Sýrii (SDF) jako hrozbu. Po pádu Asadova režimu v prosinci 2024 se Turecko stalo klíčovým hráčem v Sýrii, kde úzce spolupracuje s přechodnou vládou Ahmada Šary. Turecká strana je velmi aktivní v komunikaci s novým Syrským režimem, snažící se zrušit západní sankce uvalené na zemi. Turecko se také snaží řešit bezpečnostní problémy, zejména v souvislosti s kurdskými skupinami jako jsou SDF. Usiluje také o návrat Syrských uprchlíků zpět do země. Bezpečnostní situace však zůstává křehká kvůli snahám Ankary o úplné odzbrojení kurdských milic a jejich nucenou integraci pod velení Damašku, což začátkem roku 2026 vedlo k obnoveným bojům v oblasti Aleppa.

S Ruskem si pak Turecko zachovává ve srovnání s jinými členy NATO nadstandardní vztahy, ať už v oblasti energetiky či obrany (příkladem je dodání ruských protiletadlových systémů). Avšak ve většině konfliktů spolu tyto dvě země nesdílejí stejný politický názor. Mimo již zmíněnou krizi v Sýrii se obě země názorově rozcházejí v případě uznání nezávislosti Jižní Osetie, Abcházie, Krymu a dokonce i v případě současné situace na Ukrajině. Turecký prezident Tayyip Erdoğan invazi Ukrajiny nejen odsoudil, ale dokonce i po několika dnech otálení na začátku války uzavřel spojnici mezi Černým a Středozemním mořem a znemožnil tak proplutí všem zahraničním válečným lodím, včetně ruských. V neposlední řadě Turecko volá po příměří a již několikrát se nabídlo jako prostředník při mírových jednáních. Svoji účastí na vyjednáváních mezi Ruskem, Ukrajinou a Organizací spojených národů výrazně pomohlo k dohodě o odblokování vývozu obilí z černomořských přístavů, kterou však v létě 2023 Rusko vypovědělo. Na druhou stranu se Turecko nepřipojilo k obří vlně sankcí, které země EU a NATO připravily s cílem ekonomické izolace Ruska, čímž umožňuje obcházení ekonomické blokády. Z váhavého postoje Turecka lze usoudit, že se země nechce rezolutně stavět ani na jednu z válčících stran.

Jak se má EU postavit ke svému partnerovi v nestabilním regionu a jak lze na vztahy s Tureckem nyní nahlížet? Je reálné opět uvažovat o přístupu Turecka do EU? Za jakých podmínek by to bylo možné? Je možné očekávat zlepšení vztahů mezi EU a Tureckem zejména v kontextu rychle se zhoršující se bezpečnostní situace a ruské invaze na Ukrajinu? Má Turecko potenciál sehrát významnou roli při řešení invaze Ruska na Ukrajinu? Do jaké míry mohou spory ohledně Kurdů mezi USA a Tureckem ovlivnit vztahy mezi těmito zeměmi a fungování NATO? A jaký doporučujete postup Evropské unii a NATO ve vztahu ke svému členovi?

Tipy, na co se při psaní analýzy zaměřit:

- Význam Turecka pro evropskou bezpečnost (**kontrola migrace, bezpečnost ve Středozemním moři, energetika** apod.)
- Analýza vztahů Turecka s EU – jaké jsou problémy, které brání vstupu Turecka do EU, jaký je nejefektivnější způsob spolupráce.
- Analýza vztahů s NATO a regionálními hráči včetně Ruska, vliv Turecka v regionu MENA a na tamní lokální konflikty (izraelsko-palestinský konflikt, Írán, Libye)
- **Význam ruské invaze na Ukrajinu pro vztahy Turecka s Ruskem a EU** – vzájemný obchod Turecka a Ruska, nabídka zprostředkování mírových jednání a další.
- Aktuální stav konfliktu a jeho vliv na situaci a přístup aktérů.
- **Doporučení pro EU a NATO** – jaký postoj zvolit v jednání s Tureckem ze strany EU a NATO.

3. Otevřená ruská invaze na Ukrajině

Ukrajina udržuje s Evropskou unií oficiální smluvní vztahy již od roku 1998 a v roce 2009 se stala součástí Východního partnerství. Směrování Ukrajiny na západ bylo podpořeno přípravou Asociační dohody s EU. Asociační dohoda byla ovšem proruským prezidentem Janukovyčem na podzim roku 2013 odmítnuta a rozhořely se rozsáhlé proevropské protesty, které známe pod názvem Euromajdan.

Ruská federace v návaznosti na ukrajinské protesty a pod záminkou ochrany ruskojazyčných obyvatel anektovala v roce 2014 Krym. S podporou Ruska pak paramilitární organizace začaly ve východních regionech Luhansk a Doněck obsazovat důležité úřady a následně vyhlásila obě území nezávislost na Ukrajině. Prozatímní ukrajinská vláda na to reagovala zahájením vojenské operace se snahou získat tato území zpět pod svou kontrolu, následkem čehož vypukl válečný konflikt mezi Ukrajinou a samozvanými republikami podporovanými Ruskem. Již od počátku konfliktu probíhala řada neúspěšných pokusů o deeskalaci situace diplomatickou cestou – např. uzavření Minských dohod nebo uvalení hospodářských a individuálních sankcí na Rusko a jeho představitele ze strany EU.

Rusko označuje přibližování Ukrajiny k EU a NATO za hrozbu pro svou existenci. Situace vygradovala dne 24. února 2022, kdy Rusko napadlo Ukrajinu pod záminkou „denacifikace“ a „demilitarizace“. Útoku předcházelo stupňování požadavků ze strany režimu Vladimira Putina vůči Ukrajině a Severoatlantické alianci, po níž Rusko požadovalo záruku, že se Ukrajina do budoucna nestane jejím členem. V reakci na tuto nevyprovokovanou agresi uvalily státy NATO a Evropské unie ekonomické sankce na Rusko s cílem zemi hospodářsky izolovat a významně tím zvýšit její válečné náklady. Státy EU a NATO rovněž podporují Ukrajinu dodávkami zbraní a humanitární pomoci a zaznívají hlasy na podporu vstupu Ukrajiny do EU. V červnu 2022 pak EU přiznala Ukrajině status kandidátské země a v prosinci 2023 Evropská rada rozhodla o zahájení přístupových jednání s Ukrajinou. NATO pokračuje v navyšování podpory Ukrajiny a současně posiluje taktiku odstrašování. Nadále odmítá požadavky Ruska stáhnout své jednotky z východního křídla NATO, a naopak posiluje svou vojenskou přítomnost a obranyschopnost v této části. Rusko svým útokem paradoxně přivedlo do aliance v pořadí 31. a 32. člena, když se v roce 2023 připojilo Finsko, o rok později Švédsko, obě země kvůli obavám z aktuální bezpečnostní situace.

Vypuknutí válečného konfliktu na Ukrajině má za důsledek mimo jiné i humanitární krizi. Miliony lidí byly nuceny opustit své domovy a odejít ze země nebo se vnitřně přesídlit, jsou hlášeny desetitisíce mrtvých civilistů a zločiny proti lidskosti ze strany ruských vojáků. EU tak čelí v důsledku války nové východní migrační vlně a novým ekonomickým a politickým výzvám s ohledem na integraci a adaptaci příchozích z Ukrajiny, přičemž téměř 80 % z nich tvoří ženy a děti.

Otevřená ruská invaze na Ukrajině má pak i řadu dalších negativních dopadů na členské státy EU a jejich obyvatele, ať už v oblasti energetiky či ekonomiky. V řadě zemí EU se také stupňují odlišné názory obyvatel na ruskou agresi a podporu Ukrajiny.

Situace okolo konfliktu se od nástupu nového prezidenta USA Donalda Trumpa značně proměnila. Došlo například k jednání mezi ministry zahraničí USA a Ruska v Saudské Arábii o podobě mírové dohody a prezident Trump vyvíjí tlak na ukrajinskou stranu dělat ústupky pro vyjednání mírových podmínek.

Po eskalaci při setkání Zelenského a Trumpa v Oválné pracovně na počátku března 2025, kde mělo dojít k podepsání dohody o těžbě vzácných nerostů na Ukrajině, byla pozastavena finanční podpora napadené zemi a krátkodobě také sdílení zpravodajských informací. To vedlo k vlně solidarity od evropských státníků a k zintenzivnění diskusí o nutnosti navýšení evropské podpory Ukrajiny a investic do vlastní bezpečnosti.

Tyto kroky, kontextuálně doplněné o rétoriku členů Trumpova kabinetu, jejichž výroky někteří evropští diplomaté označují za „konec trans-atlantického partnerství“, vytváří velmi znepokojivý obrázek pro Ukrajinu a její partnery v NATO a EU.

V kontextu dubna 2026 se situace dále vyostřila a potvrdila obavy z „evropeizace“ konfliktu. Poté, co březnové mírové rozhovory v SAE ztroskotaly kvůli eskalaci napětí mezi USA a Íránem, se naděje na rychlé ukončení války pod taktovkou Washingtonu rozplynuly. Donald Trump sice nadále deklaruje, že dohoda je „hotová z 90 %“, realita na frontě je však opačná – Rusko právě spustilo masivní jarní ofenzívu a Ukrajina v odvěť paralyzovala 40 % ruského exportu ropy útoky na baltské přístavy. Americká role se tak proměnila z „garanta bezpečnosti“ na „nepředvídatelného zprostředkovatele“, což donutilo Kyjev i Brusel k definitivnímu přehodnocení své strategie.

Evropa na toto vakuum reagovala bezprecedentním krokem: v březnu 2026 Evropská komise finálně schválila uvolnění první části z obřího záchranného úvěru ve výši 90 miliard eur na roky 2026–2027. Transatlantické partnerství sice formálně existuje, ale v diplomatických kruzích se mluví o éře „strategické osamělosti“.

Jak by měla EU reagovat na současnou bezpečnostní situaci na Ukrajině? Mělo by NATO vojensky zasáhnout i přesto, že Ukrajina není jeho členem? Jsou kroky členských států NATO a EU vůči Rusku dostatečné? Jak by se státy EU měly vypořádat s migrační vlnou? Lze v tomto okamžiku konflikt vyřešit diplomatickou cestou? Jaký předpokládáte vývoj důsledky pro EU a NATO? A jaký postup doporučujete Evropské unii a NATO? Jak by měla Evropa reagovat na kroky USA v otázce podpory Ukrajiny a jednání o míru?

Tipy, na co se při psaní analýzy zaměřit:

- Krátký popis příčin vyvolání konfliktu a jeho vývoj (odmítnutí asociační dohody, Euromajdan, anexe Krymu).
- Analýza zájmů zúčastněných stran (Ukrajina, EU, NATO, Rusko) a možnosti budování dalších koalic.
- Ruská agrese a invaze na Ukrajinu – reakce EU a NATO na konflikt na Ukrajině, dopad na Českou republiku a zbytek EU.
- Dostupné nástroje Evropské unie a NATO pro řešení konfliktu a jejich pozice vůči Rusku – sankce, dodávky zbraní na Ukrajinu a další možnosti tlaku na Rusko
- Doporučení pro EU, případně pro NATO.
- **Ve své analýze se vyvarujte obšírnému rozebírání vztahů EU-Rusko (je to předmětem jiného tématu) – zaměřte se primárně na otevřenou ruskou válku na Ukrajině!** Doporučujeme si přečíst i zadání tématu Ruský vliv v Evropě (téma č. 1), aby se zcela nepřekrývala. Je ovšem velmi pravděpodobné, že se budete s těmito tématy částečně překrývat v reakci EU a NATO na situaci, to je v pořádku.
- S ohledem na stále probíhající válku a rychle se vyvíjející situaci je možné si téma i časově omezit – neočekáváme, že do analýzy zahrnete i informace, které se objeví ke konci termínu psaní analýzy. Zaměřte se na hlavní milníky vzájemných vztahů především od roku 2014.

4. Čínská lidová republika

Čína je významným geopolitickým hráčem a jednou ze tří největších ekonomik světa. Evropská unie s Čínskou lidovou republikou udržuje ekonomické vztahy, ale zároveň je kritikem přístupu Číny k demokratickým procesům a dodržování lidských práv. EU se už nesnaží o úplné odpojení od Číny (de-coupling), ale o drastické snížení závislosti v kritických sektorech (čipy, vzácné kovy, baterie). V roce 2025 EU schválila nové balíčky Ekonomické bezpečnosti, které poprvé reálně omezují evropské investice do čínského technologického sektoru. Zatímco EU formálně dodržuje politiku jedné Číny, prakticky posiluje spolupráci s Tchaj-wanem a aktivně brání svůj trh před čínskými dotovanými technologiemi, což v roce 2025 vedlo k zavedení ochranných cel. V roce 2025 proběhl 25. summit EU-Čína, který byl výrazně napjatější než summit roku 2023. Hlavním tématem už nebyl obchod, ale čínská podpora ruské válečné mašinerie (dodávky zboží dvojího užití) a čínské odvety za evropská cla na elektromobily.

Po ekonomické stránce je Čína pro EU konkurentem a sama Unie si již začíná uvědomovat riziko rostoucí nevyvážené závislosti, která se již projevila například nedostatkem čipů či těžkých kovů, které se používají k výrobě baterií do elektromobilů. V březnu 2026 Čína oficiálně schválila svůj 15. pětiletý plán (2026–2030). Ten už neřeší jen soběstačnost, ale klade extrémní důraz na tzv. „nové kvalitní produkční síly“ (new quality productive forces). To znamená totální zaměření na AI, kvantové počítače a biotechnologie. Čína už se nesnaží jen „nahradit dovoz“, ale chce technologicky dominovat světu, aby byla imunní vůči západním sankcím. EU na tuto skutečnosti reaguje – v platnosti je Evropský akt o čipech a Akt o kritických surovinách. V květnu 2026 navíc vstupuje v platnost provizorní dohoda EU-Mercosur (s latinskoamerickými zeměmi), která má za hlavní cíl získat lithium a vzácné kovy jinde než v Číně.

Prezident Si Ťin-pching byl v říjnu roku 2022 potřetí za sebou zvolen do funkce generálního tajemníka Komunistické strany Číny. V březnu 2023 byl také potřetí zvolen do prezidentské funkce díky v březnu 2018 schválené změně v čínské ústavě. Si Ťin-pching v roce 2026 dál dominuje čínské politice a jeho ideologie („Si Ťin-pchingovo myšlení“) je nyní pevnou součástí osnov na všech úrovních školství i firemního řízení. Dá se tak očekávat, že Si Ťin-pching zůstane u moci do konce svého života. Idea přerodu Číny z komunistické země v moderní stát sdílející demokratické hodnoty západního světa se nyní zdá být vzdálená. Evropská unie dokonce uvalila sankce na některé čínské představitele, a to kvůli porušování lidských práv v regionu Sin-ťiang, kde žije ujgurská menšina. Právě muslimští Ujguři jsou dlouhodobě terčem genocidy, kdy jsou hromadně posíláni do koncentračních táborů, sterilizováni a nuceni vykonávat tvrdou práci. Obdobné zacházení se týká například i tibetské menšiny. Takové praktiky jsou zcela v rozporu s hodnotami zemí EU.

Přístup Číny k ruské agresi na Ukrajině se dotýká i jejího vztahu s EU. Čína od počátku zastává strategickou neurčitost, a to z důvodu silných obchodních vazeb na EU i Rusko, přičemž Čína může hrát významnou roli při obcházení sankcí uvalených na Rusko. Nedávno se také Čína nechala slyšet, že je

připravena hrát roli „konstruktivního partnera“ při mírových rozhovorech a v lednu 2025 slíbila prohloubení spolupráce mezi Čínou a Ruskem.

Čína velice pokročila ve vývoji high-tech produktů a umělé inteligence. AI pak společně se shromážděnými daty ze sociálních sítí údajně využívá k monitoringu, pronásledování a následnému zadržování příslušníků etnických menšin. Před zneužitím dat ze sociální sítě TikTok již varovaly instituce EU a i český NÚKIB. Čína tak totiž rovněž získává prostředky k šíření dezinformací a k útokům na západní infrastrukturu. Právě rostoucí vliv v oblasti médií a komunikace identifikovala Severoatlantická aliance jako hybridní hrozbu.

Politické vztahy s oběma organizacemi (EU a NATO) dále narušuje americko-čínské geopolitické napětí a regionální bezpečnostní situace. Jedná se pak především o otázku Tchaj-wanu a geopolitického napětí v Jihočínském moři. Pro EU je Tchaj-wan spolehlivým a podobně smýšlejícím asijským partnerem, jelikož sdílí společné hodnoty demokracie, lidských práv a vlády práva. V září roku 2022 schválil Evropský parlament rezoluci, která odsuzuje čínskou vojenskou agresi vůči Tchaj-wanu a hlásá, že Peking za své provokativní chování musí nést následky. Obavy z případné vojenské invaze vyjádřilo i NATO, které rovněž upozornilo na bezpečnostní riziko, které s sebou přináší vzrůstající čínský vliv v Evropě.

Jaký postoj by měla EU k Číně zaujmout? Jsou sankce EU efektivním nástrojem v případě porušování lidských práv čínskými představiteli? Jak lze řešit zmírnění obchodní a ekonomické závislosti EU na Číně? Měla by se EU politicky aktivněji zapojovat v oblasti Jihočínského moře? Měla by případně zaujmout roli mediátora mezi Čínskou lidovou republikou a Tchaj-wanem? Jakou hrozbu mohou představovat čínské aktivity v evropském prostoru? Za jakých podmínek by mohlo dojít ke zlepšení vztahů na obou stranách? Je takové sblížení vůbec možné? S jakými důsledky by se země EU při případné eskalaci musely vypořádávat? A jaký doporučujete další postup Evropské unii, případně NATO?

Tipy, na co se při psaní analýzy zaměřit:

- Stručná historie novodobé Číny.
- **Analýza ekonomických a obchodních vztahů EU a Číny**, vyhodnocení současného stavu vzájemné závislosti – vzájemný obchod, klíčové segmenty průmyslu, spolupráce na řešení klimatické změny a další.
- Analýza **porušování lidských práv v Číně**, zejména v oblasti Sin-ťiang a Tibetu.
- Vyhodnocení možných **ekonomických a bezpečnostních rizik pro země EU** plynoucích z případné eskalace vztahů mezi Čínou a Tchaj-wanem.
- Možnosti vývoje vztahu zemí EU a Čínské lidové republiky – **za jakých podmínek by mohlo dojít k vzájemnému sblížení**, jaký postup by měla EU zvolit.
- **Ve své analýze se vyvarujte zaměření výlučně na konflikt mezi Čínou a Tchaj-wanem a roli EU v rámci něj.** Doporučujeme téma pojmout jako součást širší problematiky, avšak se nesoustřeďte pouze na něj.
- Doporučení pro EU a NATO.

5. Izraelsko-palestinský konflikt

Izraelsko-palestinský konflikt je jeden z nejsložitějších a nejdéle trvajících konfliktů na světě. K úplnému pochopení historických souvislostí a podniknutých kroků z obou stran je tak potřeba mít o problematice rozsáhlé znalosti.

Ač je historický kontext sahající několik stovek let do minulosti argumentem využívaným oběma stranami při ospravedlňování svého postoje, samotný konflikt propukl na přelomu 19. a 20. století, kdy si Židé i Arabové nárokovali historické a náboženské vazby na oblast tehdejší Palestiny. Mezi klíčové otázky konfliktu patří například izraelské osidlování Západního břehu Jordánu a pásma Gazy nebo status Jeruzaléma.

Konflikt se výrazně vyostřil po vzniku státu Izrael v roce 1948, což vedlo k první arabsko-izraelské válce a řadě dalších válek, územním sporům a pokračujícímu násilí na pravidelné bázi v okupovaných územích. V celém konfliktu hraje roli také geopolitický rozměr arabských států jako je Saudská Arábie nebo Bahrajn, které ostře vystupují proti utlačování Palestinců. Velkým krokem k normalizaci vztahů mezi Izraelem a těmito státy se staly Abrahámovské dohody v roce 2020, které měly za cíl navázat dialog mezi stranami s dlouhodobě chladnými vztahy.

Poslední a v novodobé historii zatím největší eskalací byla vojenská operace izraelské armády v pásmu Gazy, která byla spuštěna v reakci na rozsáhlý útok bojovníků palestinské teroristické organizace Hamás na území Izraele 7. října 2023. Válka si vyžádala mnoho obětí z řad civilistů, což přimělo Jihoafrickou republiku v prosinci 2023 podat obvinění k Mezinárodnímu soudnímu dvoru proti Izraeli za páchání systematické genocidy na palestinském obyvatelstvu. Soud nařídil zahájit kroky, které by zabránily možnosti páchání genocidy, a zavázal se, že se bude případem dále zabývat.

Ačkoliv v pásmu Gazy od října 2025 formálně platí příměří, situace zůstává extrémně napjatá. Součástí dohod byla výměna zbývajících zajatců a vytvoření Národního přechodného výboru, který má s podporou EU a USA zahájit rekonstrukci území. Navzdory diplomatickým proklamacím však humanitární krize přetrvává; podle aktuálních zpráv z počátku dubna 2026 čelí populace Gazy nadále katastrofálnímu nedostatku pitné vody a léků, což ohrožuje funkčnost posledních operujících nemocnic. EU sice vyčlenila 5 miliard eur na obnovu, realizace projektů je však brzděna pokračujícími bezpečnostními incidenty a pomalým odzbrojováním radikálních skupin.

Izraelsko-palestinský konflikt se nachází v kritickém bodě zlomu. Naděje na trvalé řešení zastiňuje přímá vojenská konfrontace s Íránem (od února 2026) a probíhající izraelská ofenzíva v jižním Libanonu. Abrahámovské dohody sice nejsou zcela mrtvé, ale jejich rozšíření o Saúdskou Arábii je nyní rukojmím americko-saúdských jednání o jaderné spolupráci. Přes diplomatické úsilí prezidenta Trumpa zůstává Gaza v humanitární krizi – pomoc se k civilistům nedostává v dostatečné míře. Konflikt tak v roce 2026 definitivně přerostl hranice Gazy a stal se osou globálního střetu mezi západními spojenci a íránským blokem.

Jaké nástroje využívá EU k řešení tohoto konfliktu a stabilizaci situace? Jsou tyto kroky dostačující nebo je zde prostor pro větší aktivitu? Měla by EU mít nějaké požadavky na jednu či druhou znesvářenou stranu? Jak mohou mezinárodní organizace či jednotlivé evropské státy přispět k dlouhodobému míru mezi Izraelem a Palestinou? Za jakých podmínek by mohl mír na tomto území nastat? Jaký měla válka v pásmu Gazy dopad na aktuální situaci? Jaký předpokládáte vývoj v Izraelsko-palestinské otázce a jakým způsobem k ní mají přistoupit členské státy EU? S jakými důsledky by se země EU případně musely vypořádávat? Existuje prostor pro zapojení NATO?

Tipy, na co se při psaní analýzy zaměřit:

- Popište relevantní historické kořeny sporu, včetně klíčových událostí, rozhodnutí a aktérů z obou stran, kteří ovlivnili průběh konfliktu.
- Zájmy a postavení obou celků. Prozkoumejte, jak se ideologicky založené extrémistické tendence na obou stranách promítají do konkrétních kroků.
- Role EU a dalších institucí či států jako mediátora.
- Zhodnoťte minulé a současné úsilí o budování míru, včetně diplomatických iniciativ, mírových dohod a občanských hnutí, a jaké jsou hlavní body neshod.
- Jaké scénáře dalšího vývoje jsou nejpravděpodobnější?
- Nastiňte humanitární důsledky konfliktu, včetně vysídlení, chudoby a přístupu k základním službám v okupovaných územích.
- **Omezte historické kořeny konfliktu** (popis jednotlivých konfliktů a mírových jednání z 90. let) a soustřeďte se na aktuální problematiku, souvislosti a predikci budoucího vývoje spolu s doporučeními pro Evropskou unii.
- **Cílem analýzy není zaujmout politické stanovisko ke konfliktu, pouze ho co nejlépe zanalyzovat.** Pokuste se tedy, aby se do čistě faktických částí práce nepromítal Váš subjektivní názor, a konflikt jste popsali co neobjektivněji.